

משולחן שלמה גליון

מתוך שלל אוצרות תורתו
ושיעוריו של מורנו גאון ישראל
הינוקא לשולחן השבת גליון עשיר תוכן

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א



פרשת ויקרא 224

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא
וכן ערכונים על הנעשה בבית מדרשו ב"קו הינוקא"

03.550.2228

ליקוטים על פרשת השבוע,
משולחן תורתו של רבנו שליט"א

פנינים על הפרשה

משכן התפילה

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר (א, א). אמרו חז"ל בירושלמי (ברכות פ"ד ה"ג; תענית פ"ב ה"ב) ובתנחומא (וירא א) וביקרא רבה (א, ח) שלכן נסמך ויקרא אל משה לכל מעשה המשכן בפרשת פקודי, מפני ששמונה עשר פעמים נאמר במעשה המשכן 'כאשר צוה ה' את משה', כנגד ח"י חוליות שבשדרה, וכנגדם קבעו חכמים ח"י ברכות שבתפילה. וביאר העץ יוסף (ויק"ר שם) שלכן קבעו את ח"י הברכות שבתפילה כנגד ח"י הציונים שבמשכן, לפי שראוי להתפלל תמיד על בנין בית המקדש. ובאופן נוסף ביאר, שמפני שבעת שחרב המקדש עומדת התפילה במקום הקרבנות, לכך קבעו מנין הברכות כנגד המשכן. וכבר הובא כן במדרש הגדול (שמות מ, לב) שכל ח"י ציונים הללו הם דרך חיוב ודרך זירוז, וכנגדם תיקנו חכמים ח"י ברכות בתפילה, לומר לך שהתפילה מקום עבודה היא. ובספר כלי כסף (פ' ויקהל) סמך זאת עוד למה שדרש רבי ברכיה בזוהר (ח"ב, דף קמו ע"א) מה שציווה הקב"ה בנדבת המשכן "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה, ב), שכן אמר הקב"ה, אותה תרומה תרימו אותה בתפילותיכם, ומי הוא אותו שנדבו לבו להמשך מן העולם הזה כבדוהו, כי בו אני שמח שידיע שמי, וממנו ראוי לקחת את תרומתי.

וכתב השפת אמת (בפ' פקודי, תרמא) שהקמת המשכן הוא כענין העמידה לתפילת שמונה עשרה שנתקנו כנגד ח"י הציונים שבמשכן כאמור, מפני שהקמת המשכן היה תיקון כל עולם העשיה עם כל פרטיו ועניניו, והיה הדבר בראשון לחודש ניסן, כמו שכתוב (שמות מ, ב) "ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את משכן אהל מועד", וזהו הבטחה לדורות שבראש חודש ניסן הוא ראש השנה למלכי ישראל כמו שאמר רב חסדא במסכת ראש השנה (דף ג ע"א), כי אז הוא התרוממות ראשם של ישראל, והוא עצמו ענין הקמת המשכן שמסור לישראל בימים אלו, כמו שכתוב (שמות יב, ב) "החודש הזה לכם", שלבני ישראל נמסר הדרך לגלות ולברר שהכל ברא הקב"ה לכבודו, וכפי מה שמגלים ומבררים זאת כך נמשך התחדשות

גם השנה ניתן למסור מעות קמחא דפסחא,

לפרטים פנו למוקד בטלפון

03-3765444



בעולם, וכענין שאנו משבחים לקב"ה ואומרים 'המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית', וכפי מה שבני ישראל מבררים זאת, כך זוכין למשכן ולמקדש שיבנה במהרה.

זבחת מקרבך

אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לַה' (א, ב). כתבו הריקאנטי (ז, ט) והרדב"ז במצודת דוד (מצוה קצא) שסוד הקרבנות הוא בסוד גלגולי הנפשות הנרמז בכתוב (איוב לג, כט) "הן כל אלה יפעל אל פעמיים שלש עם גבר", כי עד שלוש פעמים ניתן לאדם הדרך להתגלגל באדם ולתקן את אשר עיוות חלילה, אבל מכאן ואילך צריך הוא בעבור זה להתגלגל בבהמה, וזאת רמז הכתוב 'אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מכם ממש, וכן נרמז בכתוב "זבחת מבקרך" (דברים יב, כא), שהוא אותיות 'מקרבך'. ובגלגול חיה לא יבוא לעולם, ולכן אין מקריבים מהם. וכן כתבו החסד לאברהם (מעין ב, נהר מז) והשל"ה (פ' ויקרא, תר"א יג), והוסיף החסד לאברהם (שם) שזה סוד גדול בקרבנות לתקן רשעי ישראל שהרהרו בתשובה, ומיום שנחרב בית המקדש ובטלה עבודת הקרבנות נתקנים הם על ידי מיתת הקטנים, שעולה הדבר לפניו יתברך כענין הקרבנות, ואם הרשיע מאד ואינו זכאי להיקרב על גבי המזבח, הרי הוא מתגלגל בבהמה ונתקן בשחיטה כשרה, אבל אינו זוכה למעלת הקרב על המזבח, ויש שגם לזה אינם זוכים.

וביאר זאת בספר ערבי נחל (פ' ויקרא דרוש א) על פי דברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער ג, ב), שהכפרה הנעשית בקרבן היא, שכנגד מה שאיבד האדם חלקים מחלקי נפשו רוחו ונשמתו במעשה החטא, ונפלו למקום הקליפה, הנה כעת על ידי הקרבן ומה שבא מתוך כך לכדי הכנעה, קרבים ושבים כל אלו החלקים אל ה' למקורם ושורשם הראשון. ואם זכה לעשות תשובה מחזיר הוא את אותם החלקים לשורשם, ומי שמת בלא תשובה נשארים אתם החלקים בקליפה ונצרך לבוא בגלגול לפי ערך החטא והקלקול שגרם, והיה מחסד ה' יתברך שמו שהחוטא ומקריב קרבן מזדמן לו מהשי"ת באותה בהמה שקנה להקריב שיהיה בה גלגול מעין אותו העון עצמו שעשה זה המקריב כעת הקרבן, ומתוך שמקריב הקרבן ושב לה' על אותו עון ונתקרב חלק נשמתו למקורו, נתתקן ונתקרב בזה גם אותו שנתגלגל שבבהמה למקורו, כי מצא מין את מינו ומתחברים ועולים גם יחד.

זמני השבת

רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	
20:24	19:37	18:25	ירושלים:
20:21	19:35	18:43	בני ברק:
20:23	19:37	18:45	חיפה:
20:22	19:36	18:44	באר שבע:

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני: 03-3765444

זמין בימים א' - ה' בין השעות 09:00-20:00

דוא"ל: contact@hayanuka.com

לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com

יד להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת: גאולה בת דינה,

דוד בן חנה, ראו דוד דרור בן רונית,

אבי אברהם בן עליזה.

להצלחת וישועת: יעקב בן רחל שמחה,

שרה יתקה בת לאה רחל, שרה בת בלה.



תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים
של רבנו שליט"א

א

"כח מעשיו הגיד לעמו" (תהלים קיא, ו)

חלק ג'

משיעור יום א' כ"ח אדר תש"ע

חוזר הוא לענין פנים ונתבטל ממנו כליל ענין הקטרוג והשגחת הדין. וכך הוא בכל ענין שקשור האדם בעבר, שעל זה אמר רב נחמן במסכת יומא (דף כט ע"א) ש'הרהורי עבירה קשים מעבירה', שמתוך שחושב האדם על אשר איבד בחטאו, ממשיך בזה על עצמו את הדין הקשה של החטא, ובכך נאחזים בו החיצונים ביותר ואינו יכול לבוא לדבקות בה' ב"ה כענין 'פנים'. וזה שכאשר רצה משה רבינו לפייס את הקב"ה שישלח לישראל על עוון העגל טען ואמר לפניו "כי עם קשה עורף הוא" (שמות לד, ט), שהוא כענין שנאמר בירמיהו (ב, כז) "כי פנו אלי עורף ולא פנים ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו", ושוב נאמר שם (לב, לג) "ויפנו אלי עורף ולא פנים", ללמדנו שבכל אשר פונה האדם להשי"ת בהתבוננות ובתפילה, וכענין שנאמר 'ותפנו אלי', הוא מתוך צד האחור והדין, שפונה להשי"ת מתוך מרירות על העבר ומתוך ידים נרפות וחלישות הדעת על העתיד, ועל כך נאמר שם 'ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו', שמתפלל האדם להשי"ת מתוך מרירות ומתוך צד מחשבותיו הרעות על עצמו ועל הנהגתו של ה' ב"ה עימו.

ג

ומתוך צרה זו לא היו יכולים ישראל ליצא ממצרים, שזהו ענין קליפת פרעה שאחיתו מצד הערף כמובא בדברי רבנו האר"י בליקוטי תורה (פ' וישב) ובפרי עץ חיים (שער חג המצות א), ועל כך היה צריך לעמוד משה רבנו כנגדו ולהכניס בישראל את יעוד הכתוב "פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש" (דברים ה, ד), מתוך דרך ומחשבה שלימה ומתוקנת, וזה היה עיקר עסק משה עם ישראל במצרים, להוציא מקרבם את קליפת פרעה ולהצילם מכל יאוש, ולטעם בליבם תקוה גדולה עד שיוכלו לפנות אל השי"ת ולעמוד לפניו מתוך מחשבה טובה ותקוה גדולה, שהוא ענין פנים בפנים, שכשם שחפץ האדם שיאיר השי"ת את פניו אליו, כנאמר (במדבר ו, כה) "יאר ה' פניו אליך", כך צריך שיאיר הוא את פניו אל השי"ת.

וכן ערפה כלת נעמי שהיה כל ענין קליפתה מצד קשיות ערפה שבחרה דרכה להיות דבקה במרירות ובעיצבון שמצד הערף, וכמו שאמרו בזוהר חדש רות (דף צט ע"ב) שנקראת ערפה על שם קשיות ערפה, וכנגדה עמד דוד המלך הבא מרות שנאמר בה (רות א, יד) "ורות דבקה בה", שהיתה דבקה בנעמי המרמזת לסוד הנועם העליון. וזהו שהיה מזכיר דוד תמיד למעשה בראשית ונפלאות השי"ת ביציאת מצרים והתגלות ה' ב"ה במעמד הר סיני, וכל תפילותיו הם בענין זה ובעסק התשובה, שהוא דרך מתוקן להתבוננות בכל העבר, שבזה הכניע את זרע ערפה שהוא גליית שהיה מכניס מרירות ומורא גדול בכל ישראל, וכל ענין טומאתו היה להכניס מורך בלב ישראל עד שיאבדו כל תקוה ומחשבה טובה מהשי"ת והתפילה, והיה דוד המלך הולך ונלחם בדעותיו הרעות לבל יכנסו חלילה בישראל, ועל כך לימד לנו הדרך "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח), ש'הוי"ה לנגדי' הוא שמביטות פני האדם בפני השגחת הרחמים הנמשכים ומתגלים משם הוי"ה ב"ה, שהוא היפך ענין ערפה כאמור.

ד

ועיקר ענין פנים הוא שתהיה לאדם אמונה שלימה וציפיה אמיתית בכל אבריו לביאת המשיח ותחיית המתים ובנין בית המקדש, שאז תתגלה אמיתות ונעיונות התורה בכל הדורה, ויתגלה הפאר והיוקר של כל אחד ואחד מישראל, מתוך שיתגלו אז רחמי השי"ת לעין כל. והצדיקים שדבוקים הם תמיד בציפיה ואמונה זו, עומדים הם לפני השי"ת כענין פנים, אמנם בכדי שיהיה ענין פנים וראיית העתיד בדרך מתוקן צריך תחילה לבנות לענין האחור והעבר כמובא בדברי רבנו האר"י שם בעץ חיים (שער ת, ד) וכאמור וכל זה הוא בסוד האות י' של 'משיח' שממנה עתידים להתפשט כל הטובות לישראל ולעולם כולו, וכן ההבטה על העבר הוא בסוד האות י' הו, מפני שכאשר מביטים לאחור מותר להביט רק בסוד האות י', והוא

תכלית תיקון המוחין והמחשבה הוא לבוא לדבקות בה' ב"ה כענין פנים בפנים, ובפשטות ענין 'פנים' הוא שמביט האדם תמיד על העתיד העומד לפניו ואינו מביט לאחור כלל, שמביט על הטוב הגמור והנצחיות שבדאי יעשה איתו השי"ת ויטיב עימו עד שיביאו לתיקון השלם, ומתוך כך מוסר האדם את עצמו לילך אחרי השי"ת בלא הרהור וְשִׁהָיָה כָּל, וכל הליכתו היא מתוך הדבקות במטרתו האחרונה והנצחית, שהיא תכלית הכל, וזו הדרך שחקק שאול המלך בעולם, שעל אף ששמע משמואל שתילקח ממנו מלכותו וְתִנָּתֵן לָרַעוּ הטוב ממנו, הוא דוד שרדפו שאול עד אז, מכל מקום לא הביט שאול לאחוריו כלל והלך אחר רצונו יתברך במסירות נפש. כי בכדי לילך אחרי השי"ת במסירות אמיתית, צריך שיבטל מתחילה מה שחושב שידע אותו יתברך עד עתה, ועל זאת רמז לו שמואל שבזה בודאי יהיה לו דרך ותיקון לענין מחיית עמלק, כמו שאמר לו "ומחר אתה ובניך עמי" (שמואל א' כח, יט), שנרמז בזה מה שנאמר (שמות יז, ט) "צא הלחם בעמלק מחר", שהוא על ידי דבקות כענין פנים ומביט על הטוב גמור שיגלה השי"ת לעתיד.

אמנם נודע שבכדי להיות כענין פנים בפנים צריך דרך ומוחין גדולים כמובא הרבה בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער ט, ב), מפני שכאשר אין המחשבה והמוח מתוקנים נעשה אחיזה וניקה לחיצונים עד שמתגבר יצר הרע על האדם, שכאשר אין האדם יודע כיצד להביט על העתיד בחושבו שעומד הוא לחיות עד אין סוף בזה העולם, ואין בו מוחין מתוקנים ורבי אמיתי המראה לו דרך לחשוב ולזכור בכל יום את היום האחרון, או שמאידך מיואש הוא מהעתיד ורואה עתיד אפל וחשוך ואין לו דרך של אומץ ותקוה על אחריתו, הנה כל זה הוא מתוך שאין לאדם מוח מתוקן בו יוכל להביט ולישא עיניו על העתיד, שמתוך כך מתגרה בו יצר הרע להורידו מטה מטה. ולכן כל שאין לאדם מוח מתוקן ודרך להביט לעתיד, טוב לו יותר שלא יביט לאחור על העבר, וגם לא לפניו ועל העתיד, אלא יבטל שכלו לגמרי ככל שיוכל מתוך הכנעה וביטול, ויזעק במחשבתו להשי"ת שיתן לו הכח והמחשבה להחזיק מבלי להשבר ברוחו, והוא סוד אחור באחור המובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער ז, א).

כי בכדי שיהיה האדם יכול להביט לעתיד במוח ומחשבה מתוקנת וכענין 'פנים' כאמור, צריך הוא תחילה לתקן לענין 'אחור', שידע כיצד להביט על העבר, ורק כאשר נתקן ענין האחור והעבר סרים ממנו החיצונים ויהיה יכול לבוא לענין פנים ללא חשש. כי הנה נודע בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער ה, ד) שכל קלקול המוחין נעשה מפני שירדו אותם מדרגות הבונות ומתקנות את סוד האחור, ומתוך כך נעשה ענין של שבירה וקלקול גם במדרגת המוחין, ולכן תחילת הכל הוא תיקון השורש, וכאשר נבנה ונתקן ענין זה, יהיה האדם יכול להביט על העתיד מבלי שיאחז יצר הרע במחשבתו.

ב

וזהו עיקר ענין שכחת וזכירת התורה, כי ניתן לחשוב שאין התורה בסכנה כלל, שהרי רבו הלומדים יותר ויותר, ויש לפנינו ספרים ופרושי וביאורי התורה לרוב מה שלא היה כלל בדורות קודמים, והכל בשפע והדר גדול, אמנם זאת צריך לידע, שעיקר ענין שכחת התורה הוא בדרך הכוונה והרצון שבלימוד התורה, ובזה תלוי זכירת התורה, שכאשר יש לאדם דרך אמת בתורה הקדושה יזכור לכל התורה ויבינה היטב, למעלה מגדר הטבע שיוכל בן אנוש להשיג, ובשנים מועטות מאד.

ועיקר הדרך והכוונה הראויה בתורה היא מה להביט בה ועל ידה היטב מה בעבר ומה בעתיד, ובכלליות כל מחשבה בדינים הוא כענין 'אחור', וכל מחשבה בצד החסדים והטוב הוא ענין 'פנים', ודרך משל אדם שקרובו הסתלק לבית עולמו יש עליו לכל דיני האבל, וזה משום שמתוך טבע האנושי דבוק הוא בצד האחור, שאינו יכול לנתק את עצמו מאבדתו ומענין העבר, ולכן נכלל הוא בצד הדינים וצריך לכל הזהירות בדיני האבל המובאים במסכת מועד קטן, אך אמרו במסכת ברכות (דף נה:) ופסחים (דף נד ע"ב) שגזירה היא מלפני הקב"ה שישתכח המת מן הלב לאחר י"ב חודש, שאז

שמתבוננים בעשרה מאמרות שהוא מעשה בראשית וגדולת הבורא, ובהבנת השי"ת ונפלאותיו בכל עשרת המכות וציאת מצרים, שגם זה הרי הוא בסוד האות י', ובכלל זה כל נפלאות השי"ת עם ישראל בכל הדורות, ובמעמד הר סיני, הם עשרת הדברות הכלולות באות י'.

ומלבד זאת יכול לאדם להביט לאחור בעת עשותו תשובה לפני השי"ת, שהוא בשעה בה נותן כל דעתו על ענין התשובה, וכשעת הוידוי, והתיקון חצות, וכן בעומדו לפני השי"ת בתשובה וחשבון נפש בכל יום, אמנם מלבד עיתות אלו, אין לו לאדם להביט לאחור כלל. וכך מתוך שיש לאדם דרך לתיקון העבר, יהיה יכול לבוא לענין פנים וראיית העתיד, ויש לו ללמוד זאת מדרכי הצדיקים, שכשם שדבוקים הצדיקים בטובת הבורא העתידה לתיקון העולם והתגלות הרחמים, כן יש לאדם לישא עיניו תמיד רק על טובת השי"ת עימו.

וזהו כל ענין זכרון יציאת מצרים וזכרון מעמד הר סיני אותם מזכירים אנו כל יום בברכות קריאת שמע בוקר וערב, שנושאים אנו עינינו על העבר בזכרון יציאת מצרים, בכדי שנוכל להביט על העתיד ולבוא לאמונה שלימה בביאת משיח ובתחיית המתים עד שתחקק בנו אמונה זו היטב בכל האיברים. וזהו ענין יחוד קריאת שמע בו מעידים אנו ש'הויה' אלהינו הויה אחד, הויה הראשונה הוא מצד העבר, וכנגד כל ענין התגלות יציאת מצרים מעשה בראשית ומתן תורה, ומעידים אנו שהוא אלהינו המנהיגינו ומשגיח עלינו עתה, ועל זה מביטים אנו גם על ה'הויה' השניה שכנגד העתיד והתגלות ה' ב' בתחיית המתים ותיקון העולמות, שבכל זה הרי הוא 'אחד' יחיד ומיוחד, שלפני השי"ת הכל הוא אחד, העבר ההווה והעתיד יחדיו. והוא תכלית ענין פנים בפנים, שיעמוד האדם בכל אלו המדרגות בהווה לפני השי"ת. וכנגד זה היה גליית הבא מערפה עומד ומתרים ומחרף ומפיל מורא על ישראל בשעת קריאת שמע בוקר וערב כמו שאמר רבי יוחנן במסכת סוטה (דף מב ע"ב), וזהו בכדי שלא יבואו לענין פנים בקריאת שמע, ולא יאבדו את אחיזתו ויניקתו מצד העורף, ולכן נטל דוד המלך לחמשה חלוקים שכנגד תיבות קריאת שמע כמו שאמר הרע"א מהימנא בזוהר פנחס (דף רמז ע"א) ובזוהר עקב (דף ערב ע"א), וכן אמר רשב"י בתיקוני זוהר (בתיקון כא, דף סב ע"א) ובתיקוני זוהר חדש (דף קט ע"ב), ובזה הכניע למצח הנחש שניקתו מצד העורף כאמור.

'מחיה המתים', מתקנים את ראיית העתיד ובסוד הפנים, ובברכת 'אתה קדוש', מגלים את דעתנו שבאמת אין אנו יודעים כיצד להביט על העבר והעתיד, אלא הצדיקים בלבד הם היודעים כיצד להביט בכל זה כראוי, וכמו שאנו אומרים אז 'וקדושים יהללך', וחוזרים אנו אל הביטול שאין אנו יודעים מאומה, אלא רק מבקשים שיתן לנו לנו מוח מתוקן ותשובה, וככל ענין הברכות שבתפילה.

וזה "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא, ו), ש'כח' מרמז ל"ח האותיות של 'הויה' אלהינו הויה' שבקריאת שמע כמו שאמר רשב"י בתיקוני זוהר (בהקדמה, דף ד ע"ב) ו'נחלת גוים' מרמז לענין אחיזת החיצונים באחור כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער לט, א), ומתוך תיקון ענין האחור והפנים מבטלים את אחיזת החיצונים וזוכים לגאולה. וזהו סוד קדושת ליל שבת קודש שאז בא כל אחד משראל לענין פנים בפנים בעת שמקדש אז על היין, שנתקן אז ענין העבר על ידי העדות במעשה בראשית שמצד התגלות האות י' בעשרה מאמרות, ומזכירים זכר ליציאת מצרים שהוא סוד נפלאות ה' ב"ה בעשרת המכות, וזוהרם לקדושת שבת בה נכללים עשרת הדיברות שנתנו בשבת כמובא במסכת שבת (בדף פו ע"א), וכן שבת היא בסוד התשובה כענין שכתוב (דברים ד, ל) "ושבת עד ה' אלהיך", ובכח שמירת השבת כהלכתה אף אם עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, כנאמר (בישעיה נג, ב) "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע", ודרשו זאת במסכת שבת (דף קיח ע"ב) 'אל תקרי מחללו אלא מחול לו', ובזה מתגלה האות י' של כל אחד משראל שהיא פארו והדרו, ובא לאמונה בתחיית המתים ובגאולה השלימה, עד שיכול הוא להאמין באת כראוי בטובת ה' ב"ה שבזוהר ייטיב עימו ויביאהו לכל השלימות. וזה שנרמז ב'ליל שבת' העולה בסופי תיבות ל"ת, של' היא ג' יודין, כנגד העשרה מאמרות, עשרת המכות, ועשרת הדברות, ות' היא כנגד התשובה, שמתוך כך נתקן האחור והעבר ויכול לבוא ולעמוד לפני השי"ת בשיחה ותפילה כענין פנים בפנים, עד שיזכה לכל הטובות שזוכים ביציאת מצרים, שהעיקר בזה הוא שנצא מקליפת פרעה, היא המרידות והיללה שמצד הערף, ונזכה לאורו של משה רבנו, שהוא רבי אמיתי שיכול להביא כל אחד ואחד משראל שיעמוד לפני השי"ת כענין פנים בפנים, וכאמור.

ו

ובליל פסח מתגלה ענין פנים בפנים, שאז יושבים אנו כבנים המסובים על שולחן אביהם, שזוהי תכלית רצונו והשתוקקותו של משה רבנו, להביאנו לעמוד לפני השי"ת פנים בפנים כאמור. ולכן נעלם שמו מן ההגדה, לרמז שגמר כביכול משה רבינו עבודתו בכך שהביאנו לפני השי"ת. והעיקר שנזכה בליל פסח לידע וללמד שכל ענין יציאת מצרים הוא ליצא מקליפת פרעה, ולכן מתקנים אנו את ענין העבר, שכל הסתכלותנו לאחור הוא רק על ענין יציאת מצרים ונפלאות השי"ת ואהבתו אלינו, והכל בכדי שניקח זאת לענין העתיד, ונדע ש'הגדה' אינה 'אגדה' וענין השייך לעבר, אלא הוא ענין של המשכה לעתיד עד לגאולה השלימה, וכענין הזכרת יציאת מצרים ביום ובלילה, שהוא בכדי לחקוק בנו את האמונה השלימה בכוחו יתברך ונפלאותיו שיעשה עימנו בגאולה השלימה בבנין בית המקדש ובתחיית המתים.

ה

אמנם בכל מה ששייג האדם לעולם נחשב הוא שבאמת אינו במדרגה אמיתית להביט באופן מתוקן על העבר והעתיד, ולכן צריך הוא תמיד להיות בביטול והכנעה ולידע שאינו באמת יודע כיצד להביט על עברו או על עתידו, ובכדי שלא יתאחזו בו החיצונים צריך הוא לסוד המובא בדברי שם רבנו האר"י בעץ חיים (שער ו, ז) הנקרא 'אחור באחור', שהוא ביטול מוחלט לפני השי"ת מבלי להביט על עברו ועתידו, אלא רק לזעוק אליו יתברך שיתן לו דעת אמת כיצד לעמוד לפניו. וזהו ענין ברכות הראשונות שבתפילת שמנה עשרה, שבברכת אבות מעמידים ומתקנים אנו את העבר, כמו שאנו אומרים בהם 'וזכר חסדי אבות', עד שבמסירות נפש שבתית ב'אבהו', וכדרך שאול המלך שהלך אחרי השי"ת במסירות כאמור, נתקן בזה כותל האחור ויכולים אנו לבוא לענין פנים, ובברכת

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות

שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

אמונת חכמים - ב'



א. כל מי שחולק

על חכמים וצדיקים,

ואינו מאמין בדברי

רבותינו, יש לו דין של מין ואפיקורס ממש. וכתב הרשב"א בתשובה (ח"ז

סי' קעט) שיינו יין נסך וספריו ספרי קוסמין ויש אומרים אף בניו ממזרים,

וצריך להתרחק מאנשים כאלה יותר ממה שמתרחקים מאש בוערת,

שהמבזה תלמידי חכמים אין רפואה למכתו (שבת קיט:), והוא מעכב את

הגאולה, וכאילו הוא חולק על ה' יתברך. וצריך להיזהר תמיד שגם אם הדעות

חלוקות, חלילה מלבזות או להקל בכבודם של צדיקים ותלמידי חכמים.

ב. בכדי להורות וללייעץ לאנשים בעניינים של עבודת ה' צריך להיות בדרגה גבוהה מאוד, כמו שאמרו חז"ל (ב"ב ס:): "קשוט עצמך תחילה ואחר כך קשוט אחרים", שהוא עצמו יהיה מושלם בעבודת ה'. וגם צריך בזה זהירות גדולה, שלא לתת עצה שאינה הגונה חלילה, ולכן צריך להיזהר מאד שלא לשמוע לעצה של כל אחד, שהרי שורש כל החטאים הוא מחטא אדם הראשון - שנגרם מעצה שאינה הגונה, ששמעה האשה לעצת הנחש.

ג. הזכיר רבנו מספר פעמים שיסוד ושורש התורה כולה היא אמונת חכמים, כי כל התורה שבעל פה בנויה על מסורת החכמים במשך הדורות, ואדם שאין לו אמונת חכמים, סופו שיגרר לעבור על כל העבירות, אך מי שמכבד חכמים וירא מהם, הנה אף שעתה אינו שומר תורה ומצוות, בסוף בוודאי יזכה לחזור בתשובה.

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א



פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת רבנו שליט"א

לעת ההכנות לימי הפסח

רבנו של עולם, אבי אב תרחמן, א"ל חי וקיים, מלא רחמים. הנה ימי הפסח קרבים וקאים, ונחפז/נחפצה אני לקבלם בראוי עם כל בני ביתי בכשרות בראוי מתוך שמחה וטוב לבב, לנקות ביתי ורשותי מכל חמץ ושאר, ובפרט השאר והחמץ שבלבבי. אגא הצילני מכל רע וחבני לקים בשלמות "ובערת הרע מקרבך", ואצא מכל שערי הטמאה ואכנס לשער החמשים של הקדשה, ותקשרני בך לנצח, ובגרמז בראשי התבות "ובערת הרע מקרבך" העולים כמנן א' נ' (51=), לרמוז שעל ידי שאזכרה לבער כל רע מקרבי, תקשרני בך, אלופי של עולם, לנצח, ואצא מכל חשבות, ואזכרה לבגס בחמשים שערי הקדשה עד שאכנס בשער החמשים של הקדשה.

אגא רחום וחנן, מלא רחמים, פונה אני אליך בבקשה ותחנונים שתרחם על עבדך/אמתך (פלוני/ת/בו/בת פלונית), והצילני ברחמיך מכל פחד ודאגה וכלבול, ותהיה מחשבותי ופתי וברורתי, ודכונה תמיד בך יתברך. אגא זכני להתגבר על כל המעכב בערי מההכנות לימי הפסח הקדושים הקרבים וקאים, ותן לי כח ובריאות לכל אשר צריך בהכנות אלו, ותשע בי חשק דקדושה לנקות היטב את ביתי ורשותי, ותתן לי סיעתא דשמיא ועצה נכונה פיצר להיות מיוק/מוכנה בשלמות לחג הפסח. אגא הצילני בימים אלו ובכל עת מכל בהלה, ולא אקפיד ואכנס חלילה לביתי, רק אראה בכל עת פנים מסבירות ושמחות, וחבני להאמין שמכל תנועה ופסיקה שאני עשה/עשה לבבוד פסח נבראים מלאכים קדושים שסיעו לי ולכל בני ביתי ולכל בית ישראל עמך לבוא לזכור הנשמה, ולקבל התורה כחג השבועות בראוי.

אגא רחמן, בזכות ההכנות לימי הפסח קים בי הכתוב "אראנו בישע אלהים", שאראנו עולה כמנן 'הכנה לפסח', ונרמז בזה שעל ידי ההכנה לפסח אזכרה לראות בישועתך ולהמשיך עלי נסים ונפלאות. אגא בזכות ההכנות לימי הפסח תבטל ותעביר מן העולם את קלפת פרעה, שהוא עבודה זרה, ועל ידי זה לא יהיה חרון אף בעולם, ובגרמז כתבת 'תרח' (שהוא לשון חרון אף) העולה כמנן 'הכנה לפסח', כי גילית לנו שכל זמן שעבודה זרה בעולם חרון אף שורה בעולם, ומתוך שתשבר את קלפת פרעה בזכות ובה ההכנה לפסח, תתבטל החרון אף מהעולם, ונזכה לתקון הנפש, ובענין הכתוב "ואת הנפש אשר עשו בחרן".

א"ל רחום וחנן, עורר נא עלינו רחמיך הרבים בזכות ההכנות לימי הפסח, וקים בנו מה שכתוב "כי ירחם יי את עמך ויברך את ישראל", ובגרמז כתבת 'ירחם' העולה כמנן 'הכנה לפסח', ובזכות זה תאמר די לצרותנו, ותגאלנו נאלת עולמים בקרוב ממש, ותוציאנו משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור גדול, וחבני לנסים ונפלאות מתוך שמחה וכשרות וטוב לבב. אמן נצח סלה ועד.

האם צריך לקרוא שם לתינוק פג?

רבנו נשאל האם נכון לקרוא שם לתינוק פג שאי אפשר לעשות לו ברית מילה, והזכיר שישנו שו"ת קדמון שנקרא 'שאלות ותשובות לרבי יעקב הגוזר' שהיה מוהל, ושם הוא כותב שהטעם שלא קוראים לתינוק שם לפני הברית הוא כדי לא לקבוע את המהות שלו בעודו ערל, אך בתינוק פג זמן רב לא כדאי להשאירו כך בלי שם, כי תינוק בלי שם אין לו מהיכן לינוק שפע, וזה מסוכן לו, ולכן אפשר לקרוא לו שם גם בעודו ערל.

האם יש לברך שהחיינו על ספר חדש?

מספר פעמים הביאו לרבנו ספרים חדשים, ומרוב שמחה רבנו בירך 'שהחיינו', והזכיר כי רבנו הרמב"ם בשו"ת הרמב"ם סימן קמ"א כתב שמברכים שהחיינו רק על שלושה מיני שמחה, ומשמע מדבריו שעל ספר חדש אין לברך, אך דעת היעב"ץ במור וקציעה סימן רכ"ג שגם על ספר חדש יש לברך, ולכן מו"ר נוהג לברך על בגד או פרי חדש ולפטור את הספר שמגיע אליו.

האם צריך להכין בגדים יפים למשיח?

פעם כשנשאל רבנו האם יש ענין לקנות בגדים נאים ולייחד אותם לביאת המשיח, והשיב רבנו שלפני שאדם יכין בגדים למשיח, צריך הוא להכין את הלב שלו למשיח. ובאמת כשיגיע המשיח השאלה הראשונה שישאלו את האדם היא: איך היה הלב שלך לפני ה' יתברך? כי העיקר הוא הלב והרצון, וכמו שאמר חז"ל (סנהדרין קו): "רחמנא ליבא בעי", ועל ידי הלב וההשתוקקות של עם ישראל לגאולה, יבוא המשיח.

חשיבות לימוד הזוהר

אמר רבנו שראוי לכל אדם שיקבע לעצמו סדר לימוד בזוהר הקדוש על הפרשיות, שהוא מלא מדרשים, וכל מי שלומד בדרך כלל את הש"ס יכול ללמוד גם בספר הזוהר, שהוא לא שייך רק למקובלים, ועיקר סודות הזוהר הקדוש הם בזוהר חדש ובתיקוני זוהר ובהשמטות הזוהר, אבל ספר הזוהר עצמו על הפרשיות הוא מלא מדרשים ודברי מוסר והתעוררות, וטוב לכל אחד לקבוע לעצמו זמן שבו הוא לומד את דברי הזוהר הקדוש על הסדר.



סיפור לשולחן שבת

חלות בתוך ארון הקודש, משראה הרב כך פנה אליו בפליאה מה פשר מנהג זה, והשיב לו אותו יהודי בתמימות שהוא מקריב לחם הפנים לפני ה' ויד יוצאת מהשמים ולוקחת את כל החלות, כששמע כך אותו רב התמלא כעס על בורותו של יהודי זה וצעק עליו שהוא מבזה את הקודש ושלא יעז יותר ללכלך את ההיכל עם החלות שלו, אותו יהודי נבהל מאד מצעקותיו של הרב וחזר בפחי נפש לביתו.

ראה רבנו האר"י ז"ל את כל המעשה ברוח קדשו, וקרא אליו את רב העיר וגילה לו שגזרו עליו בשמים על מעשהו זה עונש מיתה, מפני שמזמן בית המקדש לא עלתה נחת רוח לה' יתברך כמו הנחת רוח שעלתה לפניו ממעשהו של יהודי פשוט זה, בטוהר לבבו שחשב להקריב לחם לפני ה'. וממעשה זה לימד רבנו על מעלת אותם יהודים פשוטים העושים המצוות מתוך תמימות ולב טהור שכולו אש שלהבת לה' יתברך, שאי אפשר לשער ולתאר מעלתם.

רבנו הגאון הינוקא שליט"א סיפר מעשה מיוחד שהיה בזמנו של רבנו האר"י ז"ל, שאחד מהיהודים הפשוטים בצפת שמע בשיעור מפי הרב המקומי על חשיבות המצווה של לחם הפנים שהיתה בבית המקדש, והחליט בתמימות שגם הוא רוצה להקריב לחם הפנים לה' יתברך, וכך בכל ערב שבת הוא היה אופה שתיים עשרה חלות נאות ומשובחות מאד והיה מניח אותם בתוך ארון הקודש ומתפלל לה' שיקבל את מנחתו והולך לביתו, ולפני כניסת שבת היה שמש בית הכנסת פותח את הארון ורואה את החלות מונחות, ולוקחן לביתו, ואותו יהודי פשוט היה חוזר ורואה שהחלות נעלמו והיה חושב שה' קיבל את מנחתו ויד יצאה מן השמים ולקחה את החלות, וכך היה חוזר ונשנה המעשה כל שבוע מחדש.

עד ששבוע אחד נשאר רב בית הכנסת ביום שישי ללמוד במקומו סמוך לארון הקודש, וראה את אותו איש פשוט מגיע ומניח ערימת